

Stowarzyszenie Gmin
Regionu Południowo-
Zachodniego
Mazowsza

**Wspólne Stanowisko
regionalnych organizacji samorządowych
przyjęte na spotkaniu Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji
Samorządowych**

w Nowej Soli w dniu 29 października 2013 r.¹

**na temat projektu ustawy o powiecie metropolitalnym oraz projektu ustawy
o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym na rzecz rozwoju lokalnego
i regionalnego oraz zmianie niektórych ustaw**

1. Samorząd gminny jest jedną z najważniejszych struktur Państwa - żywym organizmem działającym w blisko 2.500 miejsc w Polsce. Istotne zmiany w jego funkcjonowaniu mogą być dokonywane jedynie z bardzo ważnych powodów. Wcześniej należy przeprowadzić głębokie badania funkcjonowania systemu samorządu gminnego (w całym kraju, a jeśli to niemożliwe - w starannie wybranych miastach i gminach) i przeprowadzić analizy porównawcze z rozwiązaniami sprawdzonymi w innych demokratycznych państwach. Następnie trzeba przeprowadzić symulację skutków nowych rozwiązań i pilotażowe wdrożenie na niewielką skalę. Z uwagi na społeczny zasięg projektowanych zmian - trzeba ogłosić swoje plany i wyniki analiz oraz przeprowadzić publiczną debatę.
2. Powyższych wymogów nie spełniają: poselski projekt z dnia 30 lipca 2013 r. ustawy o powiecie metropolitalnym (szczegółowe uwagi do projektu zostały przedstawione w załączniku nr 1 do niniejszego stanowiska) oraz prezydencki projekt z dnia 30 sierpnia 2013 r. ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego oraz zmianie niektórych ustaw - druk sejmowy nr 1699 (szczegółowe uwagi do projektu tej ustawy zostały przedstawione w załączniku nr 2 do niniejszego stanowiska).
3. Podstawą do sformułowania naszej oceny wymienionych projektów ustaw jest Konstytucja, najwyższe prawo Rzeczypospolitej, a zwłaszcza art. 15, 16, 87 oraz rozdział VII (art. 163-172), odczytywane w kontekście całości tekstu i orzecnictwa Trybunału Konstytucyjnego. Konstytucja definiuje wspólnotę samorządową jako ogół mieszkańców danej jednostki. Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina, która

¹ Regionalne organizacje samorządowe reprezentowane na spotkaniu Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych w dniach 28-29 października 2013 r. w Zielonej Górze i Nowej Soli: Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych; Sudecki Konwent Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów; Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza; Stowarzyszenie Związków Gmin i Powiatów Regionu Łódzkiego; Śląski Związek Gmin i Powiatów; Zrzeszenie Prezydentów Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego; Związek Gmin Lubelszczyzny; Związek Gmin Pomorskich oraz Związek Gmin Śląska Opolskiego.

wykonuje wszystkie zadania samorządu terytorialnego nie zastrzeżone dla innych JST. Gminnymi wspólnotami samorządowymi są miasta na prawach powiatu i pozostałe gminy.

4. W oparciu o nasze ponad 23-letnie doświadczenia stwierdzamy, że proponowane zmiany nie poprawią sytuacji gminnych wspólnot samorządowych. Nie zostały też przeprowadzone wdrożenia pilotażowe. Uważamy, że tworzenie w tej sytuacji nowych struktur i bytów prawnych jest nieuzasadnione. Już w 2014 r. miałyby powstać czwarty szczebel samorządu, ustanawiany w konkretnych metropoliach decyzją Rządu. Takie prawo odbierze strategicznie istotne kompetencje miastom w największych aglomeracjach, zwłaszcza w województwie śląskim.

5. Konstytucja RP kładzie nacisk na ustrój przedstawicielski JST, w którym zadania jednostki wykonywane są za pośrednictwem organów stanowiącego i wykonawczego. Konstytucja przyznając członkom wspólnoty samorządowej prawo decydowania w drodze referendum, nie zastępuje nim aktów prawa miejscowego stanowionych przez organy wybieralne. Z zachowaniem nadrzędności Konstytucji, ustaw, ratyfikowanych umów międzynarodowych i rozporządzeń to akty prawa miejscowego są źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze działania organów, które je ustanowiły.

6. Referendum tematyczne bez progu frekwencyjnego jest bardzo szkodliwą propozycją. Może ono zdemolować stabilność pracy zarówno rad jak i organów wykonawczych. Istnieje zagrożenie, że takie rozwiązanie może ulegać agresywnemu lobbingsowi lub nawet działaniom korupcyjnym. Jest niedopuszczalne, aby w gminie w takim referendum niewielki odsetek mieszkańców podejmował merytoryczne decyzje wiążące dla całej wspólnoty i jej organów.

PREZES

Zrzeszenia Prezydentów, Burmistrzów
i Wójtów Województwa Lubuskiego

mgr inż. Waldim Tyszkiewicz

Prezydent Nowej Soli

Prezes

Zrzeszenia Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów

Województwa Lubuskiego

Przewodniczący I-wszej Prezydencji

Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych